A°. 1830. N°. 74.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG *DEN 21 JUNIJ.*

GRIEKENLAND.

Men schrijft uit Smyrna, den 15 Mei: „ De verschijning van nieuwe zeeroovers in den Archipel heeft het Grieksche gouvernement spoedige maatregelen doen nemen. In alle rigtingen zijn gewapende vaartuigen afgezonden om er jagt op te maken en ze te vernielen. Krachtdadig bijgestaan door de gewapende zeemagt der andere natien, is het hun gelukt, om bijna al de misdieden der zeeroovers te nemen en te verdelgen. De schade, welke deze tot nog toe hebben veroorzaakt, is weinig beduidend, en de voortdurende waakzaamheid van het Grieksche gouvernement zal ongetwijfeld alle nieuwe poging van hunnen kant voorkomen.

„ Op de tijding, dat er in Griekenland eenige onlusten waren ontstaan, heeft de admiraal *de Rigny* zich aan boord van het linieschip *le Conquerant* begeven, ten einde, door zijne tegenwoordigheid, den graaf *Capodistrias* dezelve te helpen dempen. Wij vernemen, dat de rust reeds is hersteld. Klein-Azië is insgelijks rustig."

— Men leest in een Fransch dagblad: „ Het fregat *l'Armide*, den 19 Mei van Navarino vertrokken, is, na eene vrij lange overtogt van zeventien dagen, ter reede van Toulon aangekomen. Bij deszelfs vertrek was de afstand van prins *Leopold* nog niet bekend. Men zag er, integendeel, 's prinsen aankomst met levendig ongeduld te gemoet; want sedert men wist, dat de graaf *Capodistrias* niet aan het roer van zaken zonde blijven, ontmoette zijn gezag meer en meer moeijelijkheden en eenen hevigen tegenstand. Het is te vreezen, dat bij eene bevolking, die zich sedert langen tijd in staat van oorlog bevindt, en waarbij de wanorde niet opgehouden heeft te heerschen, de magtigsten der ontevredenen tot eenig uiterste zullen overslaan, bij het vernemen, dat de souverein Vorst afstand gedaan heeft. De hertog *van Wellington* is intusschen de eenigste der ministers van de drie mogendheden, die zich moeite geeft om eenen plaatsvervanger voor den prins *Leopold* te zoeken, en dus doende, de schikking der zaken van Griekenland te voleindigen; maar het schijnt, dat bij thans den heer *de Polignac* zeer stelling geneigd vindt, om dit vraagstuk te verschuiven."

De *Gazette de France*, dit artikel plaatsende, voegt er bij: „ Wij gelooven, dat dit dagblad dwaalt, ten aanzien der neiging, om het vraagstuk over de souvereiniteit van Griekenland te verschuiven."

Volgens de Engelsche dagbladen, noemde men prins *Frederik Willem Lodewijk* van Pruissen als, bij de keuze van den souvereinen Vorst over Griekenland, voornamelijk zullende in aanmerking komen. Gemelde prins gelt Zondag den 13 Junij, met prins *Leopold*, bij den hertog *van Clarence* gedineerd.

DUITSCHLAND.

Berlijn den 9 Junij. Z. M. de Koning van Pruissen heeft Z. K. H. prins *Frederik* een regiment gedragen.

De reiskoets van den gewezen Keizer *Napoleon*, van hier naar Leipzig overgebragt, is aldaar verkocht, om te worden gesloopt.

Z. K. H. de groot-hertogin van Toskanen, is heden herkomen met de aarts-hertoginnen *Karoline*, *Augusta* en *Maximilienne*, benevens de groot-hertogin moeder en prinses *Amelie*. H. K. H. de prinsen *Maximiliaan*, *Frederik August* en *Johan*, waren gisteren met de doorluchtige reizigers tot Chemnitz te gemoet gegaan. De Koning heeft ze op eenigen afstand van zijne residentie nabij Löbdau ontvangen.

Wenen den 9 Junij. Eergisteren hebben de afgevaardigden der steden, in buitengewone vergadering zaamgekomen, hunne eerste zitting gehouden.

München den 12 Junij. Eergisteren heeft onze burgemeester zich naar Wolfrathshausen, zes uren van deze stad gelegen, begeven, ten einde den Koning in naam der hoofdstad te ontvangen, op te wachten. Het rijtuig van den burgemeester werd op eenigen afstand gevolgd door eene lange reeks rijtuigen van al de aanzienlijken der stad, die Z. M. te gemoet reden, en in den avond op den weg langs welken men den monarch verwachtte, bedekt met eene menigte inwoners van alle kanten gevuld, die van verlangen brandde om den beminden souverein, na eene lange afwezenheid, aan zijn volk in gezondheid terug gegeven, te zien. De Voorzienigheid heeft inderdaad onze wenschen vervuld, en de lucht van Tegrin, zoo wel als het zachte klimaat van Italie, hebben Z. M. volmaakt hersteld.

Schoon de Koning verzocht had, dat men hem geene plegtigen ontvangst zoude bewijzen, snelde nogtans de gehcele bevolking, omtrent negen uren, koninglijk rijtuig te gemoet, groette Z. M. met tekenen der levendigste geestdrift, en vergezelde Hem tot in de residentie, waar hoogstdezelfs doorluchtige familie met vreugde vervuld. Velen heeft het publiek het genoegen kunnen geven van den Koning in welstand te zien; want Z. M. heeft de processie bij van den H. Sakramentsdag, dit jaar luisterrijker was dan ooit en door het weder begunstigd werd.

Gisteren avond bezocht de Koning den schouwburg. Naauwlijks verscheen Z. M., benevens de Koningin in de loge, of de zaal weergalmde van toejuichingen en *vivat's*, die tot driemaal werden herhaald, en gevolgd door het nationale lied: „ Heil onzen Koning," hetwelk al de toeschouwers in koor aanhieven en het orchest accompagneerde. De Koning bleef tot het einde van het ballet, en bij zijn vertrek lieten zich dezelfde vertrekkingen van vreugde hooren, als bij zijne aankomst.

Karlsruhe den 11 Junij. Sedert den 1sten dezer zijn al de straatweg-geldpa in ons land afgeschaft, zoodat men ongestoort het geheele land doorreist, zonder door barrieren te worden opgehouden. Ook ziet men in het land van Bade geene bedelaars.

Berlijn den 13 Junij. De Koning, de Keizerin van Rusland en de Kroonprins zijn den 5den aangekomen op het kasteel van Fischbach, waar zij door de andere leden der aldaar vereenigde koninglijke familie met de levendigste vreugde werden ontvangen. Mejuffer *Sontag* heeft te Warschau het vereerend verzoek bekomen om zich derwaarts te begeven.

Den 25 Mei l. l. is, in tegenwoordigheid van H. K. H. Prinses *Louise* van Pruissen, en haren doorluchtigen gemaal, den Prins *Radsivil*, gouverneur van het groothertogdom Posen, met de plegtigheid in dergelijke omstandigheden gebruikelijk, de eerste steen gelegd der vercedigings-werken van Posen, die in eene vesting staat te worden veranderd.

— De staten der Rijn-provincien, die den 23 Mei hunne derde zitting te Dusseldorp openden, hebben den volgenden dag besloten, den Koning met een adres op te wachten, waarbij zij Z. M. bedanken voor de zorg aan de nijverheid, den koophandel en de buitenlandsche gemeenschappen besteed, tevens eerbiedig te kennen gevende den minder gunstigen staat van den landbouw, en de wensch uitende, dat het stelsel der grondlasten eenige herziening en eenige andere lasten op dezelve eenige wijzing mogten ondergaan, in hope, dat Z. M. hun voorstel zoude gelieven te onderzoeken, en den tijd te bepalen, waarop zij er in zoude kunnen bewilligen, overeenkomstig de belangen van den Staat.

[Men leest in een Fransch dagblad, dat prinses *Elizabeth van Beijeren*, kroonprinsses van Pruissen, op Hemelvaartsdag, in de hof-kapel te Potsdam, plegtig de Augsburgsche geloofsbelijdenis heeft aangenomen en het nachtmaal uit handen van den protestantschen bisschop *Eilert* ontvangen.]

Stuttgard den 13 Junij. De Koning heeft bevolen, dat men al degenen, die zich, van den 1 Januarij tot den 31 Maart, aan eenige overtredingen der wetten op de houtvesterij, hadden schuldig gemaakt, voor zoo verre dezelve tot het ressort van het regtsgebied der houtvesterij en der kamer van financien behoorden, kwijtscheiding van straf en van schavergoeding voor het ontvreemde hout zouden geven.

Dusseldorp den 14 Junij. Omtrent het groote exercitie-kamp, hetwelk in de Rijn-provincien staat te worden gevormd, vernoemt men het volgende:

„ Een gedeelte der troepen, bestaande uit de legerkorpsen der Rijn-provincien en van Westphalen, zullen een kamp betrekken in het groote vlak, hetwelk zich uitstrekt van Koblentz naar Andernach; het overige zal in de dorpen worden ingelegerd. Indien de landweer mede tot dat kamp word opgeroepen, zullen de gezamelijke troepen een totaal uitmaken van 64,000 man. In het begin van Julij, zullen zij zich naar de bestemde verzamelingspunten begeven, zoodat de exercitien den 1. Augustus zullen kunnen beginnen. De Koning zal waarschijnlijk eerst tegen het einde der maand te Koblentz aankomen; alsdan zullen de groote krijgswendingen een aanvang nemen, die den 8. of 10 September zullen zijn afgeloopen, als wanneer de troepen naar hunne garnizoenen zullen terug keeren."

GROOT-BRITTANNIE.

Londen den 16 Junij. Het bulletin, gisteren wegens 's Konings ziekte uitgegeven, meldde: „ Zijne Maj. heeft eenen zeer goeden nacht doorgebragt, en gevoelt zich beter, daar de ademhaling bij voortduring gemakkelijk blijft." De ziekte heeft inderdaad vóór eenige dagen, op het onverwachts, eene zeer gunstige wending genomen, zoodat Zijne Maj. weinlijk reeds, met behulp der noodige gedienstreuning, zich uit zijn gewoon vertrek in een naastgelegen appartement heeft begeven. Het schijnt dat deze gunstige verandering het gevolg is van eene ongewone heelkundige bewerking, door den heer *Brodie*, laatstleden Woensdag, aan den Koning, in tegenwoordigheid van Zijne Majs. gewone geneesheeren, met het meest gewenschte gevolg, verrigt. Sommigen schrijven dan ook de beterschap toe aan de gelukkige doorbraak van een abces, waaraan Zijne Maj. leed, en beweren, tegen het gevoel van velen, dat de Koning niet onderhevig is aan de waterzucht, en niet de geneeskundige operatie ondergaan heeft, waartoe men, in dergelijken toestand, gewoonlijk zijnen toevlugt neemt.

— In het Huis der Gemeenten deed gisteren de heer *Hume* de motie ter afschaffing van het établissement te

(*Het vervolg op den kant van deze blads.*)

de kroon van Engeland zoude worden gedoopen.

[Volgens bijzondere brieven uit Parijs ontvangen, zou Z. K. H. de hertog *van Clarence* aan eene ongesteldheid lijden, die [eene soort van verzwakking in het herseng estel zoude doen vreezen.]

FRANKRIJK.

Paris den 16 Junij. Men meldt uit Caen, den 13 Junij, dat de prefekt van Calvados, van wegen het gouvernement, aanzienlijke beloonigen, bij afkondiging, bekend had aan degenen, die het gevangen nemen zouden te weeg brengen van eenige personen, die voorstellen gedaan had, geld gegeven of ontvangen had, stof geleverd, om tot brandstichting aan te zetten, of te volvoeren, dezelve te bevorderen, of te volvoeren [*Het vervolg op*

Naar men zegt, zou de Brazilianusche markies *de Santa Amaro* naar Europa overkomen, om over de Portugesche aangelegenheden te handelen. Het verlangen, dat dezelve op de eene of andere wijze mogen besluit worden, wordt algemeen grooter.

[Voor het prevotaal hof van Porto zijn niet minder dan 863 zaken, meest al wegens staatkundige gevoelens, aanhangig; hoe wel slechts weinige gevallen zich in handen der magistratile bevinden. Volgens Portugesche berigten zou de Brazilianusche gezant, bij het hof van Petersburg, markies *de Resende*, zich naar Warschau begeven, ten einde te verwerven, dat hij mede mogte worden erkend als vertegenwoordiger van het regeerschap in naam der Koningin Doña *Maria* te Terceira. Men verwachte met veel verlangen het besluit daar omtrent te nemen door Z. M. den Keizer van Rusland, die men zegt, zeer eigenaardig, den gewezen prins-regent Don *Miguel* zu geenen dele genegen was.]

Bijzondere brieven van Lagaijra, gedagteekend den 28 April, melden, dat, volgens openbare afkondiging, den 25 te voren door de autoriteit van Caracas gedaan, de stad Bogota zich verklaard had voor de afscheiding van Venezuela. Andere berigten brengen mede, dat onderscheidene leden van het kongres reeds openlijk hetzelfde gevoelen hadden aan den dag gelegd, als die afscheiding heilzaam voordeelende voor het gemeenebest.

— Een onzer dagbladen merkt aan, dat, bij het afsterven van den hertog *van Clarence*, Hannover van de kroon van Engeland zal worden afgescheiden, omdat de eerstgemelde kroon niet dan in de mannelijke linie overgaat, terwijl de jonge prinses *van Kent* tot

(*Het vervolg op den kant van deze blads.*)

Sierra-Leone, sedert de Fransche overheden worden, dat de plaats allerongezondst was voor de derwaarts gezonden worden Europeanen, en de voordeelen, welke zij opleverde, de groote kosten daartoe te besteden, niet opwogen. Dan van zijde der ministers werd geantwoord, dat de plaats niet ongezond was voor de inboorlingen; waarom men er zoo weinig mogelijk Europeërs naar toe zond en de onderscheidene bedingen aan inboorlingen roeverroswerd; terwijl de herziging onmisbaar was, zou het gouvernement de vaardigen ter vernieuwing van den slavenhandel aangegaan, behoorlijk nakomen. De heer *Hume* rok teen zijne motie in, en deed een voorstel, hetwelk zonder stemming werd aangenomen, „ om eene commissie te benoemen, ten einde den staat der kolonie te Sierra-Leone te onderzoeken."

ning zal van duizend franken zijn, indien de aangegeven persoon schuldig zal bevonden worden; en zal zeer kunnen worden vermeerderd, naar evenredigheid van het gewigt der ontdekkingen. Het gouvernement houdt zich voor, om van 's Konings welwillende regtvaardigheid, gunstbewijzen van eene andere soort te verzoeken, indien daartoe redenen bestonden.

— Het vervoerschip, hetwelk men te Hieres, in brand geraakt, liet zinken, heeft, na vijf dagen te zijn onder water geweest, van zelve weder vuur gevat.

— Men leest in het *Journal de Lyon*: „ Het berigt, dat wij, volgens de Parijsche dagbladen mededeelden, wegens de zaak, door het hof van Orleans aan zich getrokken, doet ons de bijzonderheden melden van eene gebeurtenis, ongeveer zes weken geleden voorgevallen. Een zeer geacht man uit onze stad kwam van Parijs; met hem bevond zich in de diligence een vrij wel gekleed man, die zeer goede manieren scheen te hebben en wel opgevoed te wezen. Bij Nevers wilde dezelve buiten het rijtuig zien, hij viel er uit, werd overreden en in eene naburige herberg gebragt, waar hij in tegenwoordigheid van zeer vele getuigen verklaarde, bevorens te sterven, zich van eenen last te willen ontdoen, die hem drukte; hij had het ongeluk gehad, zich te laten wegslepen in een komplot tegen de zekerheid van den Staat en de regten der dynastie gesmeed. Maar het schijnt, dat zijne zwakte hem niet toeliet, verdere bijzonderheden op te geven; hij gaf weldra den geest. 's Konings prokureur te Nevers, heeft informatien ingewonnen over deze vreemde gebeurtenis, en de persoon, van wien wij gesproken hebben, is, op verzoek der overheden van Nevers, verhoord. Deze instructie en degene, die te Orleans wordt voortgezet, zullen weldra kenbaar maken, wat er wezenlijk is van deze schijnbare kenteekenen eener zamenzwering."

[De *Gazette de France* neemt dit artikel over. Wij plaatsen het mede, zonder toevoeging van eenige der aanmerkingen, die er veelligt zouden te maken zijn.]

Expeditie tegen Algiers.

Telegraafische berigten.

„ *Toulon*, den 13 Junij, ten acht ure des morgens.

„ De zee-prefekt aan Z. Exc. den minister van marine en kolonien.

„ De kapitein *Cabrier*, den 6 Junij van Palma vertrokken, berigt, dat dien dag, de vervoerschepen te Palma waren ter reede gekomen; dat een groot gedeelte der schepen met ossen, die verstrooid waren geraakt, weder met het konvooi vereenigd waren, en dat de oorlogschepen onder zeil waren laverende, uitgezonderd twee fregatten en eenige gabarren, die ten anker lagen."

„ *Toulon*, den 14 Junij, ten 9 uren.

„ De zee-prefekt aan Z. Exc. den minister van marine en kolonien.

„ De kapitein van een schip van Majorka, van Soller te Marseille aangekomen, verklaart, dat den 11den de expeditie nog te Palma ten anker lag."

Op de beurs te Parijs zeide men den 15 Junij, dat de admiraal *Duperré*, tusschen den 2den en 6den, tweemaal beproefd had zijnen togt te vervolgen, maar telkens dat voornemen had moeten laten varen.

— De *Gazette de France* verklaart het berigt van het dagblad *le Temps* ongegrond, dat men bij het ministerie van marine eerst eenige dagen geleden op de gedachten was gekomen, om het Journaal van een der blokkade schepen voor Algiers te raadplegen, en daarbij bevonden had, dat sedert de blokkade de wind, die tot het naderen der kust en de ontscheping vereischt werd, nooit langer dan vijf dagen achter elkander had geheerscht, en dat men ten minste 20 dagen zoude behoeven om het leger en materieel der expeditie te ontschepen. Het was zeker, volgens de *Gazette*, dat het leger binnen eenige uren, konde worden van land gezet, en het materieel binnen eenige dagen. Overigens was de raadpleging van het scheeps-journaal klaarblijkelijk een verdichtsel.

— Men berigt van Tunis, den 22 Mei. De vice-konsul *van Bizerte* heeft, te Tunis aangekomen, getrouwe Mooren gevonden, die exemplaren eener proklamatie in de Arabische taal, van den opperbevelhebber der Franschen legers aan de inwoners van het regentschap van Algiers, naar Constantine en Bonne overbrengen.

Toen de heer *de Bourmont* dezelve aan den vice-konsul overgaf, beval hij hem ten sterkste aan, om ze op de kusten van Afrika te doen verspreiden, bevorens dat de Fransche troepen er de landing zouden hebben bewerkstelligd.

De vice-konsul zoekt nog andere zendelingen, ten einde dezelfde proklamatie over te brengen aan de hoofden der zwervende Arabieren in de woestijnen en de Scheiks der zwervende horden, die aan gene zijde van den Atlas leven. Deze zending is moeijelijker te vervullen, en al de Mooren zijn daartoe niet bekwaam.

De vice-konsul heeft Arabieren aan de hand, die hem voor Algiers moesten volgen, ten einde tot tolken te dienen aan de Franschen in de betrekkingen, welke zij, eenmaal op den Afrikaanschen bodem aangekomen, met de Algerijnen zullen moeten hebben. Dezelfde tolken zijn belast om de inwoners al de voordeelen te doen kennen, welke zij door de tegenwoordigheid der Franschen zullen erlangen, en hoeveel belang zij hebben om eene expeditie te begunstigen, die ze voor altoos van het juk hunner onderdrukkers zal bevrijden, en in staat zal stellen om zich zelve te bestieren, wanneer eenmaal de Turken uit Algiers zullen verdreven zijn. Verscheidene drogmans verzekeren, dat zij gelooven, de bevolking dier regentschappen gunstig genoeg gestemd te vinden voor de Franschen. Het grootste gedeelte heeft de wapenen niet opgevat, dan omdat zij er door den Dey toe gedwongen te zijn, en wenschen niets meer, dan een voorwendsel te hebben om naar hunne haardsteden terug te keeren. Deze tolken gelooven ook, dat de Algerijnsche Mooren aan het Fransche leger zoo veel het oog van den bergtop strekte, er niets dan de grootste woestenij en geene enkele woning te zien was, kapte men zich verder door, volgde het pad van een Rhinoceros en bereikte Pesamberg.

Op het berigt, dat eenige muitelingen zich te Sampang zouden bevinden, vernam men van vier bejaagtige inlanders, dat de muiteling *Ekadirana* zich met 15 man in die nabijheid ophield. Eene nachtelijke expeditie om ze te overvallen, had geene andere uitkomst, dan dat men in de glagshutten, als het gewone verblijf dier roovers aangewezen, nog een brandend vuur vond, ten blijke, dat zij kort te voren de vlugt genomen hadden.

— De luitenant *Molitor* vond op zijnen togt den 25 en 26 December derwaarts gemaakt, te midden der glaga enkele kleine daken, die zoo verborgen waren, dat men ze op een schreden afstand niet zag, en zelfs toonde een inwijde, in een gat diep in den grond begraven, aan, dat er ook in den grond schuilplaatsen bestonden.

De majoor *Buschkens* keerde den eersten Januarij te Sokka terug. In zijne afwezigheid hadden zich een panjitie en een ingebey onderworpen, en na zijne terugkeer, kwam de tomongong *Bperwa Dirdjo*, die zich, gedurende de laatstgemelde beweging van den majoor, nog bij den rijksbestierder van *Diepo Negoro*, bevond, ingelijks in onderwerping.

Volgens het *vijfde* rapport van den 9 Januarij, had de laatstgemelde tomongong verklaard, sedert twee maanden *Diepo Negoro* niet te hebben verlaten. Toen dezelve den 28 December voorij den majoor *Buschkens* was gevlugt, en dat den rijksbestierder en zijnen zoon zelven te wezen. Deze, gezegde opperhoofd mede in onderwerping komen zonde.

Bij den resident in het Lodokse hadden zich wederonderworpen 2 tomongongs, 1 rongo, 1 pandjie, 2 ingebeys, 2 demangs, 2 prajoeritz-hoofden, benevens 21 pradjoeritz.

Verder berigtte de majoor *Buschkens*, de overtuiging te hebben bekomen, dat de jonge *Diepo Negoro* werkelijk sedert den 30 December met 25 man de rivier Serajoe was overgetrokken en zich ter hoogte van Wiro-Warie vereenigd had met *Iman Mesha*, die slechts vergezeld was van 30 man; terwijl de jongere zich dier roovers aangewezen, nog een brandend vuur vond, den rijksbestierder te hebben verlaten. toen dezelve den 28 December voorij den majoor *Buschkens* was gevlugt, en dat

---

levens-voorraad zullen bezorgen, wanneer hun de afkondiging van den opperbevelhebber zal bekend zijn, waarin hij belooft, al den voorraad te zullen betalen, welke men van de inwoners vragen zal.

— Uit Livorno schrijft men den 2 Junij, een scheepskapitein, van Suse in 10, en van Tripoli in 28 dagen hier aangekomen, berigt, dat de dey van Tripoli, verschrikt over de wapeningen van den pacha van Egipte, voor eenen aanval beducht was, en groote toebereidselen ter verdediging maakte: onder anderen liet hij vier kapers uitrusten.

NEDERLANDÊN.

Leyden, *den 19 Junij.*

Javasche Berigten.

De couranten, loópende van den 19 December tot den 4 Februarij 1830 ingesloten, (waaraan nogtans die van den 23 en 25 December ontbraken,) dezer dagen bij ons ontvangen, leveren weinig nieuws op omtrent den staat der onlusten aldaar. Natuurlijk bepalen zij zich thans tot de nasporing van *Diepo Negoro*, die, met eenige hoofden, in de bergen rondzwerft.

Volgens de verklaringen van in onderwerping gekomenen, zoude de rijksbestierder te vergeefs getracht hebben, *Diepo Negoro* tot inkeer te brengen en besloten zijn zich te onderwerpen, en had een der zonen van *Diepo Negoro* zijdelings laten vernemen, of hij, voor zich in onderwerping komende, zoude worden aangenomen. Het laatste rapport van den luitenant-generaal *de Kock*, gedagteekend Magellan den 19 Januarij 1830, meldt, dat deze pangerang, genaamd *Diepo Koesoemo*, zich met een tommongong, een pandjie, zes ingebeys en twaalf pradjoerits, den 17 Januarij, bij den pangerang *Praboe Ningrat* had onderworpen, zonder andere toezegging, dan dat hem, na zijne overkomst, geen leed zoude geschieden.

De rijksbestierder, genaamd *Denae Redio*, was den 16 Januarij, te Pandier, bij den kolonel *Cleerens* overgekomen met twee tommongons en 30 man, na de voorwaarden te hebben bedongen, dat hij den rang van radeen adipatty en dien van het hoofd der bassa's zoude behouden. Dan de heer *de Kock* had den kolonel opgedragen, denzelven te kennen te geven, dat alzoo er aan een hof geen twee rijksbestierders konden zijn, hij op dien titel niet moest rekenen, en dat, aangezien bij het gouvernement de rang van bassa niet erkend was, en dezelve tot dus verre alleen gelaten was geworden aan de overgekomene hoofden, welke dien rang voerden, een chef, in die betrekking, niet kon erkend worden. De luitenant-generaal *de Kock* had den kolonel *Cleerens*, op zijne bedenking, dat bijaldien men de bedwongene voorwaarde geen gestand deed, de rijksbestierder zich veelligt aan geene voorwaarde zoude gebonden rekenen, geantwoord, niet te twijfelen, of deze, overigens goed behandeld wordende, zoude op de voldoening zijner eischen niet verder aandringen.

Wijders hadden zich onlangs te Djocjokarta nog onderworpen een tommongong en een pandjie, die *Diepo Negoro* den 5 Januarij verlaten hadden; voorts in de Bagelleen, een tommongong, vier ingebeys en twee pandjies.

De majoor *Michiels* had door den luitenant *Marnix* met ongeveer 100 man, den 13 Januarij, de wilgernissen van Pandang laten doorzoeken, die vervolgens de daarbij gelegene bosschen getrokken zijnde, achtereenvolgens eenige muitelingen, ten getale van ongeveer 50 man, had aangetroffen, welke, na hunne gewere te hebben gelost, dadelijk de vlugt genomen hadden. Men vervolgde dezelve tot dat de weg geheel ondoordringbaar werd, en zij mede geheel verdwenen waren. De sporen van bloed getuigden, dat zij eenig verlies geleden hadden; ook waren eene der vrouwen van de hoofdaanvoerder *Iman Moesha* en zijn wandelstok, geweer en drie pieken in handen van het detachement gevallen.

De voorgemelde couranten behelzen buitendien de zes vroegere rapporten van den luitenant-generaal *de Kock*, alle uit Magellang gedagteekend. Wij deelen er een overzigt van mede, ten einde den lezer de geäardheid der omstandigheden, zoo kort en klaar mogelijk voor oogen te stellen.

Bij het *eerste* rapport van den 12 December meldt Z. Exc., dat de onderwerping van hoofden en pradjoerits dagelijks voortduurde; ook in het Lodokse van degenen, die tot de partij van *Iman Moesha* behoorden, onder welke de ingebey *Diepo Mengeh*, zijne twee zonen, die dezelve landen veel verontrust had. Het *tweede* rapport van den 22 December meldt de onderwerping mede van twee tomongons, twee pandjies, een rongo en zes ingebeys met twee pradjoerits; onder welke tomongons zich de eigen broeder bevond van *Diepo Negoro's* rijksbestierder. Volgens het *derde* rapport van den 29 December, was de tomongong *Baauw Wihotto* in onderwerping gekomen, na de majoor *Buschkens* hem zijne twee vrouwen had opgeligten. Deze tommongong berigtte: „ dat de hoofdmuiteling zich steeds ten noorden van Tombock had opgehouden, in de wildernissen ophield, en dat de rijksbestierder en verdere hoofden in zijne nabijheid waren, maar dikwijls in denzelfden omtrek van verblijf veranderden; dat hij onderscheidene malen brieven van den rijksbestierder aan *Diepo Negoro* had zien overbrengen, maar deze had dezelfs redenen om hem tot onderwerping te bewegen, telkens kort af verworpen." Het berigt, dat de rijksbestierder, denkelijk ten gevolge der onderwerping van dien tommongong zijne schuilplaats verandert zijnde, met eenige andere hoofden en 5 pradjoerits, op den berg Karet ten noorden van Podjatin was aangekomen, had de majoor *Buschkens* dadelijk beschikkingen gemaakt om hem in dien nieuwen schuilhoek op te zoeken en tevens deszelfs vorige doorzoeken.

Het *vierde* rapport, van den 2den, en het *vijfde* van den 9 Januarij, bevatten de bijzonderheden en de slag dier verrigting. Men bereikte den berg K

(*Vervolg op den kant van deze blad*.)

(*Het vervolg op de volgende blads.*)

De majoor *Buschkens*, stond ten gevolge zijner onderscheidene ontvangene berigten, op Benangon te trekken, als het punt, van waar hij zich naar alle zijden kon begeven.

Bij het *zesde* rapport van den 16 Januarij, berigt de generaal *de Kock*, dat, zoo veel men uit de omstandigheden kon afleiden, *Diepo Negoro* zich nog in het Panjersche gebergte ophield; dat de majoor *Buschkens* nog niet geslaagd was, den rijksbestierder, die zich steeds in de rawa, zuid om Remo Djatie Negare, bevond, op te sporen, en dat de tweede zoon van *Diepo Negoro* onlangs zijdelings bij den pangerang *Praboe Ningarat* had trachten te vernemen, of hij, in onderwerping komende, in genade zoude worden aangenomen.

Z. Exc. de Commissaris-Generaal heeft de navolgende dispositien genomen:

CIVIEL DEPARTEMENT.

Benoemd:

Tot waarnemenden resident van Madura, *C. G. Goldman*, thans assistent resident van Samarang. Tot waarnemenden assistent resident van Samarang, *D. Donker*, thans assistent resident van Salatiga. Tot waarnemenden assistent resident van Salatiga, de ambtenaar op wachtgeld *J. C. Goldman*. Tot secretaris der residentie Rembang *J. T. Cantervisscher*, hoofdkommies bij de directie van 's lands producten en civiele magazijnen, en zulks in plaats van *K. J. de Vogel*, honorabel ontslagen, met bepaling, dat hij provisioneel bij de achterstand der boekhouding zal worden te werk gesteld. Tot zoutverkoop pakhuismeester te Samarang *P. Sorbier*, thans hoofd-kommies bij de generale directie van financien, afdeeling boekhouding. Tot president van den raad van justitie te Soerabaija Mr. *F. C. Fontein*, thans die functien waarnemende. Tot lid in het hoog geregtshof Mr. *J. Schneither*, thans waarnemend lid. Tot zoutpakhuismeester te Pekalongang *P. J. Tim. Diephuizen*, thans ambtenaar op wachtgeld, en zulks in plaats van den heer *Halewyn*, wiens benoeming tot die betrekking, op deszelfs verzoek, weder is ingetrokken. Voorts heeft Zijne Exc. in de betrekking van zoutverkoop-pakhuismeester te Soerabaija, gecontinueerd *J. Bout*, tot dusverre met de waarneming derzelve belast geweest, zijnde dien tengevolge de benoeming van den heer *Bronkhamp* tot die betrekking weder ingetrokken. Tot hoofd-kommies bij de directie van 's lands producten en civiele magazijnen *E. G. F. Thieme*, thans 1ste kommies bij die directie, en zulks in plaats van *J. T. Cantervisscher*, benoemd tot secretaris van de residentie Rembang. Tot 1sten kommies in plaats van *E. C. F. Thieme*, de 2de kommies bij gemelde directie, *A. Vermeulen*. Tot 2den kommies op het residentie-kantoor te Cheribon, *J. G. J. Bilderdijk*, thans geëmployeerd ter secretarie van het Kommissariaat-Generaal. Tot 1sten kommies bij de secretarie der generale directie van financien *F. D. Bogaardt*, thans 2de kommies bij de secretarie, en zulks in plaats van *C. van Buyten*, op wachtgeld gesteld. Tot onderschout te Meester Cornelis, *F. Wahl*, thans onderschout te Passer Baroe. Tot onderschout te Passer Baroe *J. F. Meijer*, thans onderschout te Tjibang Boengien. Tot onderschout te Tjibang Boengien *J. Wingert*, thans ambtenaar op wachtgeld. Tot deurwaarder bij den landraad der stad en voorsteden van Batavia, *P. W. Jacobi*. Tot ommegaanden regter in de Samarangsche afdeeling, het lid in den raad van justitie aldaar, Mr. *E. J. Geertsema*, en zulks in plaats van *S. G. Bu Lach*, die op deszelfs verzoek als ommegaande regter honorabel is ontslagen, en weder als lid in den raad van justitie is ingetreden. Tot collecteurs der inkomende en uitgaande regten in het gebied van den Sultan van Madura *P. M. de Springer*, *J. B. Tavarh*, *W. F. Blanken* en *A. H. Mahieu*. Tot secretaris der weeskamer te Samarang *A. Houtkeper*, thans kommies collecteur der landelijke inkomsten aldaar, en zulks in plaats van *H. G. Jurgertus*, honorabel ontslagen. Tot 2den kommies bij de directie van 's lands producten en civiele magazijnen *B. van der Plas*, thans 1ste klerk bij de secretarie van de generale directie van financien. Tot kontroleur der landelijke inkomsten van de 1ste klasse ter Westkust van Borneo, *H. H. le Cange*, thans kontroleur der 2de klasse te dier kust. Tot 1sten kommies bij het residentie kantoor te Soerabaija, de gewezen 1ste kommies der residentie Cheribon *P. A. Heeger*, thans werkzaam bij de algemeene rekenkamer, en zulks in plaats van *M. Smit*, op deszelfs verzoek, honorabel ontslagen. Tot 2den kommies der secretarie van de generale directie van financien *G. Barkmeijer*, thans 1ste klerk bij de afdeeling van ingekomen. Tot kontroleur der 2de klasse bij de tolkantoren in de Vorstenlanden, de ambtenaar op wachtgeld *J. van Daems*. Voorts is aan den heer *Wens* in dienst als adjudant bij Z. H. den Sultan van Sumenap, den honorairen rang van kapitein verleend. Tot secretaris bij de sub-Kommissie van landbouw te Bezoekie en Banjoewangie, de 1ste klerk op het residentie kantoor *H. C. Steenhardt*, en zulks in plaats van den kontroleur der landelijke inkomsten *van Oppen*, naar elders verplaatst.

Honorabel ontslagen.

Het lid der sub-kommissie van landbouw te Soerabaija *W. Stavers*.

SOERABAJAASCHE SCHUTTERIJ.

Benoemd:

Tot 2den luit. adjudant, de 2de luit. bij de 2de kompagnie *H. J. Gooszen*. Tot 2den luit. bij dezelve komp., de serjant-majoor *W. A. Binkhuysen*. Tot 2den luit. bij de 3de komp., de schutter *P. van der Hilst*.

Honorabel ontslagen.

De 2de luit. *D. Potter*.

MILITAIR DEPARTEMENT.

Benoemd:

Tot majoor bij het wapen der genie, de kapitein ingenieur *Raoul*. Tot directeur van het hospitaal te Soerabaija *J. de Keyser*, thans die functien te Samarang bekleedende, en zulks in plaats van *N. J. Nelis*, gepensionneerd. Tot directeur van het hospitaal te Samarang *J. F. Godschalk*, thans magazijnmeester bij het kleeder-magazijn en tevens magazijnmeester van het remporair hospes-magazijn aldaar, en in diens plaats *W. H. M. van Hack*, thans spijsverzorget bij het militair hospitaal te Samarang. Tot magazijnmeester te Bandjermaas *von Metz*, thans hospitaalmeester te Djocdjocarta, en in deszelfs plaats tot hospitaalmeester te Djocdjocarta *Benninck*, thans magazijnmeester te Banjoemas. Tot 1sten luit. plaatsmajoor te Samarang, de 1ste luit. bij de 2oste afd. nat. inf. *J. F. A. Klingenstern*.

Bij de expeditionaire afdeeling infanterie in Oost-Indie.

Tot luit.-kolonel de majoor *J. Cox van Spengler*, van de afdeeling. Tot majoor de kapitein *L. F. Lonnetie*, alsmede van de afdeeling.

Bij de artillerie der expeditionaire afdeeling.

Tot 1steluit. de 2de luit. *J. Burgers*. Tot 2den luit. à la suite bij de 19de afd. nat. inf., de serjant-majoor bij het algemeen depôt *D. W. ter Hogt*.

Bij de 18de afdeeling nationale infanterie.

Tot kapitein de 1ste luit. der afd. *E. F. Schaffter*.

Bij de 19de afdeeling nationale infanterie.

Tot kapiteins de 1ste luits. bij de 20ste afd. *A. van der Giessen* en *J. Schoenveld*. Tot 2den luit. adjudant der afdeeling *A. L. Doelen*.

Geplaatst.

Bij de 18de afdeeling nationale infanterie.

De uit Nederland aangekomen 1ste luits. *C. B. F. de Sturler* en *J. Galles*.

Bij de 19de afdeeling nationale infanterie.

De uit Nederland aangekomen 2de luits. *J. N. Jorissen*, *E. A. A. von Wildermett* en *C. Blom*.

Bij de 20ste afdeeling nationale infanterie.

De gepensionneerde, doch onlangs weder in activen dienst gestelde kapitein *G. A. Heintzen*.

Bij het 5de bataillon artillerie.

De uit Nederland aangekomen 2de luit. van dat wapen *J. H. Veldkamp*.

Bij het 6de bataillon artillerie.

De uit Nederland aangekomen 1ste luit. van dat wapen *T. van der Goes*.

Overgeplaatst.

Bij de 18de afdeeling nationale infanterie.

Als 1ste luit. de 1ste luit kwartiermeester à la suite van het algemeen depôt *J. B. Seiler*. De 2de luitenant *J. Lavalley*, van de 20ste afd.

Bij de 20ste afdeeling nationale infanterie.

De 2de luit. van de 18de afd. *R. L. Wychgel*.

Bij het algemeen depot.

De 2de luit. kwartierm. bij de 19de afd. *A. S. Schultze*.

Op verzoek gepensionneerd

De kapitein bij de 19de afd. nat. inf. *P. Theunisse*.

Op verzoek honorabel ontslagen.

De 1ste luit. bij de 19de afd. nat. inf. *W. F. la Roux*.

MARINE DEPARTEMENT.

Benoemd:

Tot divisie-kommandant, haven- en ekwipagiemeester te Batavia en superintendant van het maritiem etablissement op Onrust, en zulks gedurende de afwezendheid van den als zoodanig met verlof naar Nederland vertrekkenden kapt. luit. *1ste 1ste C. Heije*, de kapt. luit. *1ste zee Olyve*, thans kommandant van Zr. Majst. wachtschip ter reede van Soerabaija.

Gepensioneerd.

De luit. der 2de klasse bij de koloniale marine *A. Blok*.

Van den Helder schrijft men den 16den dezer:

„Heden namiddag is Zijne Exc. de burggraaf *Du Bus de Ghisignies*, voormalig commissaris-generaal voor Neêrlands-Indie, van Batavia alhier aangekomen, en, na een kort verblijf, naar 's Gravenhage vertrokken."

MENGELINGEN.

IETS OVER PERU EN CHILI,

UIT DE GEDENKSCHRIFTEN VAN DEN GENERAAL *MILLER*.

De Spaansch-Amerikaansche Volksplantingen, welke in onze dagen zoo zeer de algemeene aandacht bezig houden, zijn echter evenmin in Europa nauwkeurig bekend, als het de gebeurtenissen van hafen bevrijdingen onafhankelijkheids-oorlog zijn. Weinig werken hebben daarom ook, bij dezelver verschijning in Engeland, een zoo algemeen gunstig onthaal gevonden als de gedenkschriften van den Peruaanschen Generaal *Miller*, welke in 1829 te Londen bij *Longman* in het licht verschenen zijn, onder den titel van: *Memoirs of General Miller, in the Service of the Republic Peru, by John Miller, second Edition in two volumes, vol. I. pag. 452, vol. II pag. 587, octavo.* Verre weg de meeste tijdschriften in Engeland, en ook eenige der meest geschoten in Duitschland, hebben aan deze *Memoirs* een' prijs den grootsten lof toegekend.

Wij kennen weinige schriften, (zoo laat zich een zeer geacht Recensent over dit werk uit) welke de verbeeldingskracht en de weetgierigheid in gelijke mate voor zich inneemt en bevredigt, als deze gedenkschriften! De held dezer *Memoirs*, Generaal *Miller*, bezit bovenal de volmaaktste hoedanigheden, om belang in te boezemen. Tien achtereenvolgende jaren streed hij in de rangen der republikeinen, wel niet als hoofdbevelhebber hunner legers; maar toch meestendeels onder betrekkingen, die hem een rijk veld tot waarnemingen aanbodden. Zijne militaire kundigheden, zijne dapperheid en ondernemings-geest, maakten hem bij alle partijen, die de eene na de andere, om de oppertheerschappij streden, even hoog gewaardeerd; *Miller* behoorde uitsluitend tot geene derzelve, sloeg voor de onafhankelijkheid van Zuid-Amerika, voerde hij de wapenen, dit was zijn eenige doel, hetwelk hij nooit uit het oog verloor. Hij beleefde in zijn dienst te land en ter zee avonturen, zoo als anders slechts een Romanschrijver dezelve bedenken kan. Met de uitste Kendste mannen der Spanjaarden en der Republikeinen, zoowel aan het hoofd des Bestuurs als der legers, kwam hij in persoonlijke aanrakingen; hij schetst hun karakter met zeldzame openhartigheid en onpartijdigheid, meer door hunne verrigtingen dan door droge schildering; zijne beschrijving der krijgsgebeurtenissen zijn even onpartijdig als helder; de antieke en aardrijkskundige berigten, welke hij bevattelijk de Provincien levert, die het tooneel der oorlogs-, opbetwelk hij zelve bedrijvig geweest is, ontleend, zijn uit authentieke bronnen gepuit; zijne aanmerkingen omtrent de zeden, gebruiken en handelwijzen der bewoners van Zuid-Amerika doen ons een geheel ander volk kennen, dan de vlugtige doortogten der reisigers ons. Eindelijk is de beschrijving der reis van *Miller* in dienst der Republikeinen van Chili, en van hier door de Cordilleras naar Buenos-Ayres, die hier de eerste maal beschreven worden, de schoonste plaats der gedenkschriften uitmaken.

Het voorstel van den generaal *Rio de la Plata*, *Chili* en *Peru*. De beide eerste hoofdstukken bevatten bij wijze van inleiding eene beschrijving van het Spaansche Koloniaalstelsel en derzelfs gevolgen. In de drie volgende hoofdstukken worden de gebeurtenissen van den onafhankelijkheids-oorlog, tot op het tijdstip dat Generaal *Miller* in dienst der Republikeinen trad, verhaald. *Miller* verlaat de Engelsche krijgsdienst, in welke dienst hij onderscheidene veldtogten op het Spaansche Schier-eiland mede gemaakt heeft, om zijn geluk in Zuid-Amerika te beproeven; hij vondt eene voordeelige aanstelling in de armée van Chili, en wordt met zijne compagnie tot de dienst der Marinière op de Chilische vloot gecommandeerd, over welke Lord *Cochrane* nier lang daarna het opperbevel op zich nam. De schouwplaats der verrigtingen van dezen Admiraal (die hier de eerste zeeman van onzen tijd genoemd wordt), is die Zuidzee, zoo vermaard door Lord *Anson's* zeetogt. De beschrijvingen van *Miller* als bevelhebber hebben gelijk; men dunkt men zich gemakkelijk van het oordeel te vellen: dat de Kolonien eenen hoogeren trap van civilisatie bereikt hebben, dan het moederland.

De schijnbare uitgever dezer *Memoirs*, de broeder des generaals, verzekert dit dezelve uit Journalen, bijzondere brieven en mededelingen van denzelven zamengesteld zijn. De generaal heeft, zoo als het velen voorkomt, zijnen broeder als schrijvenden uitgever bij het publiek willen doen optreden, om voor mogelijke oordeelvellingen die nu dus zelfs hebben van niet uit de pen des generaals, maar uit die zijns broeders voortgevloeid te zijn, verdedigd te vinden en voorts, om zooder de beschiedenheid te kwetsen, van zich zelven te kunnen spreken; maar dit belet niet dat men het algemeen daarvoor houdt, dat deze gedenkschriften buiten twijfel uit de eigene pen van den generaal voortkomen. Het wemeel van den generals Werkzaamheid waren de Provincien *Rio de la Plata*, *Chili* en *Peru*. De beide eerste hoofdstukken bevatten bij wijze van inleiding eene beschrijving van het Spaan-

(*Vervolg op de volgende bladz.*)

(*Vervolg op de kant van deze bladz.*)

tutie voorstelde en de administratie overdroeg, trok hij zich, zoo als voormaals *Washington*, zonder zich een vermogen verworven te hebben, in het bijzonder ambteloos leven terug; naar zijne wijze van zien beschouwde hij den vertegenwoordigings-regeringsvorm met een Monarch aan het hoofd, als den meest geschikten voor de Zuid-Amerikanen.

Met het tweede deel zien wij Generaal *Miller* in de armée, die onder den Generaal *Alvarado* tot eene expeditie naar *Puertos Intermedios* ingescheept was, aangesteld. De Spaansche Generaals *Carterac*, *Longa* en *Valdez* spelen den baas, *Alvarado* wordt geslagen. *Miller*, die gedurende dezen tijd met een klein corps, ten einde eene afwending te maken, te Quilca geland is, voert een' zeer merkwaardigen Guerilla's-oorlog, tegen eene verreweg aanzienlijkere Spaansche overmagt. De Spanjaarden, thans onder het opperbevel van den onder-Koning *La Serna*, veroveren Lima. Peru schijnt verloren. De generaal der Insurgenten *Santa-Cruz* landt te Arica, rukt voort en dringt in Opper-Peru door, herneemt Lima, alwaar zich *Miller*, na tallooze hinderpalen, welke de natuur en de vijand hem in den weg leggen, overwonnen te hebben, m^{t} *Santa Cruz* vereenigt.

Bolivar, die in persoon te Lima aankomt, wordt tot Dictator benoemd, en ontbindt het Peruaansche Congres, hetwelk zich de algemeene ontevredenheid op den hals gehaald had. De Dictator onderneemt eenen bewonderenswaardigen marsch over de Cordilleras; hier ontmoet hem de Spaansche Generaal *Carterac*, die zich terug trok, maar dit deed hij, om den Dictator te misleiden: hetwelk hem ook gelukte, want *Bolivar* beschouwde nu den veldtogt als geëindigd; gaf het bevel des legers aan den Chef van den Generaal-staf *Sucre* over, met last, om de armee in kantonnementen te leggen, en begaf zich voor zijn persoon naar Lima, om aldaar inrigtingen tot vaststelling der Regering te bewerkstelligen. *Bolivar* had zich omtrent den toestand zijner armee toen illusie gemaakt. *Miller*, die bevel voerde over de voorposten, deed aan den Generaal *Sucre* begrijpen, dat, wanneer *Carterac* zich met den Onderkoning vereenigde, de armee alsdan in een' hoogstgevaarvollen toestand en positie zoude kunnen geraken, en dat zij, welverre van kantonnementen te betrekken, zich slechts door eene allersnelste offensive beweging zoude kunnen redden. De Spaansche armee bevond zich in eenen allerzeldzaamsten toestand, wijl een' harer beste Generaals, *Olaneta*, die in het zuiden een geheel op zichzelven staande korps kommandeerde, een Ultra-Royalist was, die de opregtheid der bedoelingen van den Onderkoning *La Serna* en van den Generaal *Carterac* en van *Valdez*, jegens den Koning van Spanje, wantrouwde, en zijne maatregelen van de hunne geheel afgezonderd had. De Onderkoning, die *Olaneta* als een rebel beschouwde, had *Valdez* tegen hem gedetacheerd; maar deze was, zoodra hij kennis kreeg van *Bolivar's* marsch tegen *Carterac*, op staanden voet opgebroken, om zich met denzelven te vereenigen, en terwijl *Bolivar* hem nog vele mijlen verre van zich verwijderd geloofde, was deze vereeniging reeds tot stand gebragt.

La Serna bevond zich nu aan het hoofd eener armee, welke die der Republikeinen niet slechts in getal van manschappen, maar ook in geoefendheid, krijgstucht en geschut, verre overtrof; een beter toegerust leger en door zulke knappe bevelhebbers aangevoerd, hadden de Spanjaarden in dezen oorlog nog niet op de been gehad; alleenlijk de vele Zuid-Amerikanen, welke in dit leger dienden, volgden, voor het meerderdeel tegen hunnen zin, de Spaansche vanen, en haakten naar elke gelegenheid, om te kunnen deserteren. De ondergang der Republikeinsche armee scheen onvermijdelijk. De beschrijving, welke *Miller* van de bewegingen voor en na den slag van Ayacucho geeft, moet in het boek zelf gelezen worden. Dat de Spanjaarden, en vooral de hoogere en lagere officieren, het eerlijk met hunne zaak gemeend hebben, schijnt zeker, wel te weten, tot op den oogenblik, dat de slag verloren was. Niet geheel zoo voluit zoude men hetzelfde oordeel over de daarop volgende kapitulatie der Spanjaarden durven vellen, doch schijnt hun terugtogt zeer moeijelijk en aan tallooze zwarigheden blootgesteld te zijn geweest. *Miller*, die over het paardevolk in dezen merkwaardigen slag het bevel voerde, had, benevens den generaal *Cordova*, het grootste en meest verdienstvolle aandeel aan deze overwinning.

(*Het vervolg en slot in onze volgende Mengelingen.*)

*** De *Provinciale Commissie van Onderwijs in Zuid-Holland* zal vergaderen te *'s Gravenhage*, in het Gouvernements huis, in de tweede week van Julij, wanneer allen, die verlangen geëxamineerd te worden, zich voor haar, met hunne acten van geboorte en reeds verkregen acten van algemeene toelating, behooren te vertoonen, na ten minste anderhalve week te voren het voornemen daartoe, ieder aan den schoolopziener van zijn distrikt, te hebben te kennen gegeven, met bijvoeging van voldoende getuigschriften van goed gedrag in alle betrekkingen. Zulken, die *alleen* naar den derden of vierden schoolonderwijzersrang staan, worden genoodigd tegen *Woensdag den 14 Julij*, en alle anderen tegen *Dingsdag den 13 Julij*, des morgens ten 9 ure.

Leiden, 3 Junij 1830.

Namens de Provinc. Comm. voorn.,
AB. BLUSSÉ, DE JONGE.

*** *Directeuren van het Leydsche Departement van het Instituut voor Doofstommen te* GRONINGEN, opgerigt, nodigen alle Ouders en Voogden van Doofstomme Kinderen, zoo wel binnen deze Stad, als in den omtrek woonachtig, bij deze uit, op Zaturdag den 26 Junij of den 3 Julij aanstaande, des morgens ten elf ure, te komen ten huize van den Ondergeteekenden, op het Rapenburg, Wijk IV N°. 872, ten einde, des verkiezende, de bedoelde Kinderen, ter opneming in het voornoemde Instituut aan te geven.

Leyden den 19 Junij 1830.

L. C. LUZAC.

*** *De Commissaris van het* BUITENVEER tusschen de Steden *Amsterdam* en *Leyden*, verwittigt bij dezen de belanghebbenden, dat, ingevolge verkregen toestemming van de Ed. Achtb. H. H. *Burgemeester en Wethouders* der genoemde Steden, de Schippers in genoemde Veer met den 21 Junij 1830, en voortaan van *Amsterdam* zullen varen, in plaats van 's Maandags 's morgens ten tien ure, 's VRIJDAGS AVONDS EEN UUR VÓÓR BOOMKLOK-LUIDEN, en van *Leyden*, in plaats van des Zaturdags 's morgens ten tien ure, 's VRIJDAGS 'S MORGENS TEN TIEN URE.

Leyden den 15 Junij 1830.

*** Heden overleed aan eene korte doch hevige ziekte mijn geliefde Zoon, JACOBUS FRANCISCUS RIVEAUX, in leven Officier van Gezondheid der 2de Klasse, bij de Afdeeling Kurassiers N°. 3, in den bloeijenden leeftijd van ruim 27 jaren; diep bedroefd, geef ik hiervan met mijne Kinderen en deszelfs Hartvriendin aan Familie, Vrienden en Bekenden kennis, met verzoek van brieven van rouwbeklag verschoond te worden. NB. Strekkende deze tot een *algemeene* en *bijzondere kennisgeving* aan onze en des overledenen menigvuldige Vrienden.

LEYDEN, den 17den Junij 1830. M. CARPENTIER, Wed. G. C. RIVEAUX.

*** Trof ons nog slechts weinige maanden geleden de dood onzer geliefde Moeder, niet minder gevoelig is de slag, die ons heden trof, door het overlijden van onzen dierbaren Vader JACOBUS MOLENAAR, na een langzaam verval van krachten, ontsliep hij, in den ouderdom van 71 jaren, allen die den overledene gekend hebben, zullen in onze regtmatige droefheid deel nemen.

LEYDEN, 19 Junij 1830. D. C. MOLENAAR, M. C. MOLENAAR, geb. TYSSING.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam den 19 Junij 1830.

Holland,	Werkelijke Schuld	2½ pCt.	*f* 64½	à 65
	Rest. Uitgestelde ditto		½	à 1
	Kans-Billetten		30¾	à 31
	Amortisatie-Syndic.	4½ pCt.	100	à 100
	Domein Leeningen	2½ „	99½	à 100
	Handel-Maatschappij	4½ „	94½	à 95
Frankrijk,	Inschrijving Grootb.	5 „	84	à 84½
	Ditto op ditto	3 „	79¾	à 79¾
Pruissen,	Obl. Neg. Londen	5 „	—	à —
	ditto in Londen van 1822		—	à —
Rusland,	bij *Hope en Comp.*	5 „	104½	à 104¾
	Ins. op 't Grootb.	6 „	78	à 78½
Spanje,	Obl. bij *Hope en Comp.*	5 pCt.	74¼	à 74½
	Nieuwe geldl. van 1822		16	à 16¼
Oostenr.,	Obl. bij *Geiler Comp.*	5 „	100	à 100¼
	ditto	4 „	94½	à 94¾
	Certificaten	2½ „	64½	à 65
	Stellen van ingeloten ditto		—	à —

*** BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, zijn van meening op Maandag den 28 Junij 1830, des voormiddags ten 12 uren AAN TE BESTEDEN:

Het opverwen van den Voorgevel van het Raadhuis langs de Breedestraat, met de Bevoegtheid daartoe noodig.
Het opverwen van de Waag en het Boterhuis, benevens de Kraan en het Hek daarbij staande.
Het verrigten van eenige amelioratien en reparatien aan het Logement bij den Burg.
Het leveren en stellen van elf stuks licht-Cozijnen op de Vertrekken boven de Latijnsche Schoolen in de Lokhorststraat.
Het opverwen van de Hoogewerds- en Witteporten, verdeeld en twee afzonderlijke percedeln.

Waarvan de Bestekken dagelijks (uitgezondert de Zon- en Feestdagen) van des morgens 10 tot des namiddags 4 ure, ter lezing liggen bij den Stads Architect, die ook de noodige opheldering en aanwijzing zal geven.

*** UIT DE HAND TE KOOP: Twee *Smirnasche* TAPIJTEN, zijnde het eene lang zeven ellen één palm breed vijf ellen zeven palmen, en het andere lang zeven ellen twee palmen, breed zes ellen één palm. Te bevragen bij Wed. OOSTVEEN, Mr. *Kamerbehanger* op het Rapenburg te Leyden.

*** Ten Kantore van NEHEMIA NATHANS op den Nieuwen Rijn bij de Visbrug te Leyden, zijn nog te bekomen voor de Vijfde en Laatste Klasse der 140ste *Kon. Ned.* LOTERIJ, Heele en Gedeelten van LOTEN in *Koop*, prijs-courant; waarvan de Trekking begint op HEDEN, en eindigende op aanstaande Vrijdag, in *'s Gravenhage*.

*** Op Vrijdag den 25 Junij 1830, des avonds ten 7 ure, *Openbare Verkooping* op *Regterlijk gezag*, in het Raadhuis van Warmond, van een HUIS, ERVE en TUINTJE, met Werkhuis en Schuren, zijnde een wel bekende *Scheepmaketij*, waarin dat beroep sedert onheugelijke jaren is uitgeoefend en nog met goed gevolg wordt voortgezet, staande en gelegen aan de Leede in het dorp Warmond. Breeder bij billetten omschreven en nadere informatien te bekomen ten Kantore van den Notaris K. KONING te Warmond.

*** J. WESSELING en H. WESSELING, Makelaars, zullen op Vrijdag den 2 Julij 1830, des namiddags ten half vier ure, te Amsterdam in *de witte Zwaan*, op den Nieuwendijk, presenteren te verkoopen: Eene extra mooije partij Eiken HOUTWAREN, bestaande in Ashouten, Balken, Roeden, Krommers en Kuies, Overzeesche Planken, Ribben, Planken, een mooije nieuw aangekomene partij Vugten, Dennen en Grenen en andere HOUTWAREN. Liggende als bij Notitie wordt aangewezen, die aan het Kantoor van BONTEKONING en AUKES te bekomen zijn.

*** Bij de Boekhandelaarster de Wed. D. DU SAAR te Leiden, wordt uitgegeven: LIJST DER TEKSTEN, gepredikt te LEIDEN en omliggende plaatsen, op de DANK- EN BEDEDAG, gehouden den 18 Junij 1830: à 10 cents.

ZEE-TIJDING.

Sedert onze laatste zijn in Texel binnengekomen H. M. Dibbets, Zr. Ms. Oorlogs-Fregat BELLONA, van Batavia, W. Blom, van Sotrabaija, H. H. Krab, van Hull, H. H. Bakker, H. J. Veen, van Riga, J. L. de Vries, van Dantzig, C. Sante, L. Knook, G. Jacobsen, E. Beruldsen, F. Holst, en T. Olsen, van Dramme, P. M. Commeret, van Memel, J. Zeerstroom, van Borga, J. B. Bondreger, van Ostrisoer. Uitgezeild H. Wente, naar Berbice, M. Kint Jr., naar Boston, S. B. Kenny, naar Richmond, W. Nazeby, naar Londen, S. Downe, (van Londen) naar Bremen, H. J. Veen, naar Antwerpen.

In het Vlie binnengekomen S. Finch, van Londen, H. C. Oortjes, T. L. Kerkstra, van Koningsbergen, N. P. Clemenzer, van Gothenburg, P. E. de Jonge, van Larwich, P. P. Dykstra, van Holmstrand, J. Assies, K. E. Vos, van Drobach, P. Strang, van Kraiseroe, L. E. Tikkak, van Arendahl, J. E. Bart en H. H. Koster, van Oudeschoen.

Naar Terschelling gezeild J. J. Jaski en N. N. Jepsen, naar Hull.

Te Terschelling binnengekomen A. Klyn, van Windau, P. A. Oortjes, P. F. Visser, W. R. Lukens, G. H. Wieringa, van Koningsbergen, J. A. de Vries en J. H. Wilderman, van Dantzig, D. D. de Jonge, van Stokholm, S. W. Soekens, van Elbing, A. D. Pot, van Kiel, J. B. Nuijsker, van Brewich, H. Jans, van Arendahl.

Den 15 dezer, is door den Loodschipper L. Hakvoort, Terschelling Z. Z. W. 5 mijlen van zich in goeden staat gepraaid Kapt. C. Eyzes, het schip *de Vrouw Aukes*, naar Antwerpen bestemd.

Kapt. W. Blom, van Batavia, in Texel binnen, heeft den 6 April, op 39° 39' Z. breedte, 17° 41' O. lengte van Greenwich, gepraaid het schip *la Marne*, Kapt. Droest, van Havre naar Bourbon, en den 1 Mei, op 2° 2' N. breedte, 21° 20' W. lengte van Greenwich, de brik *the two Sisters*, Kapt. N. Sarre, van Cette naar Rio de Janeiro.

Kapt. J. C. Teves, van Batavia te Helvoet binnen, heeft op de hoogte van Douvres gezien eene uitgaande brik, toonende de vlag van het College Zeemanshoop, met N°. 306, zijnde die van Kapt. S. van Duryn, vaerende het schip *Maria en Jacoba*, van Amsterdam naar St. Thomas.

Het schip *Alpes*, Kapt. E. Bergen, van St. Ubes naar Ulesborg, is, volgens een brief van Ostroer van den 8 Junij, aldaar binnengekomen.

Het schip *le belle Française*, Kapt. Gortzie van Rocheford naar Hamburg, door het volk in zijnen staat verlaten, is den 8 Junij te Helgoland binnengebragt.

Het schip *Isabella Maria*, Kapt. F. J. de Sousa, van Rotterdam naar Lissabon, is den 14 Junij te Douvres binnengeloopen, en op de hoogte van het uitgaande binnengekomen te hebben.

Aanverwanten: Te Lissabon, Kapt. B. Bendixen, van Amsterdam; te Rouen, J. D. Drewes, van Rotterdam; te Hamburg, J. Breckwold Groet, T. Tieman, T. Fremers, J. Kroger, C. Tebus, en H. G. Keel, te Tarks, J. A. Meijer, en te Wismar, J. J. Schwen, vermande J. A. Meijer, en te Wannemande J. Vick, van alle van Amsterdam; te Dantzig W. W. Lange, en te Pillau G. R. Oostra, beide van Amsterdam.

Te Leijden bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, op de Breedestraat.